

Etkili Mesleki İletişim ve Kariyer Planlaması – VIII

TEMEL KAVRAMLAR VE KARIYER GELİŞİM SÜRECİ

- **Kariyer Gelişim Sürecini Etkileyen Faktörler**

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

- 1. Psikolojik Faktörler**
- 2. Sosyolojik Faktörler**
- 3. Cinsiyet**
- 4. Ekonomik ve Politik Faktörler**

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

1. Psikolojik Faktörler

- A. Yetenek
- B. İlgi
- C. Kişilik
- D. Meslek değerleri

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

A. Yetenek:

- Çeşitli alanlarda sergilenebilen performans kapasitesi.
- Öğrenme gücü
- Bir iş, görev ya da faaliyeti diğer insanlara göre daha başarılı ve daha hızlı bir şekilde yapabilme yetisi (Pişkin, 2011).
- *Her hangi bir davranışı (bilgi veya beceriyi) öğrenebilmek için doğuştan sahip olunan gizilgücün (kapasitenin) çevre ile etkileşim sonucu geliştirilmiş ve yeni öğrenmeler için hazır hale getirilmiş kısmı” olarak yeteneği tanımlayabiliriz (Kuzgun, 2008).*

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

A. Yetenek:

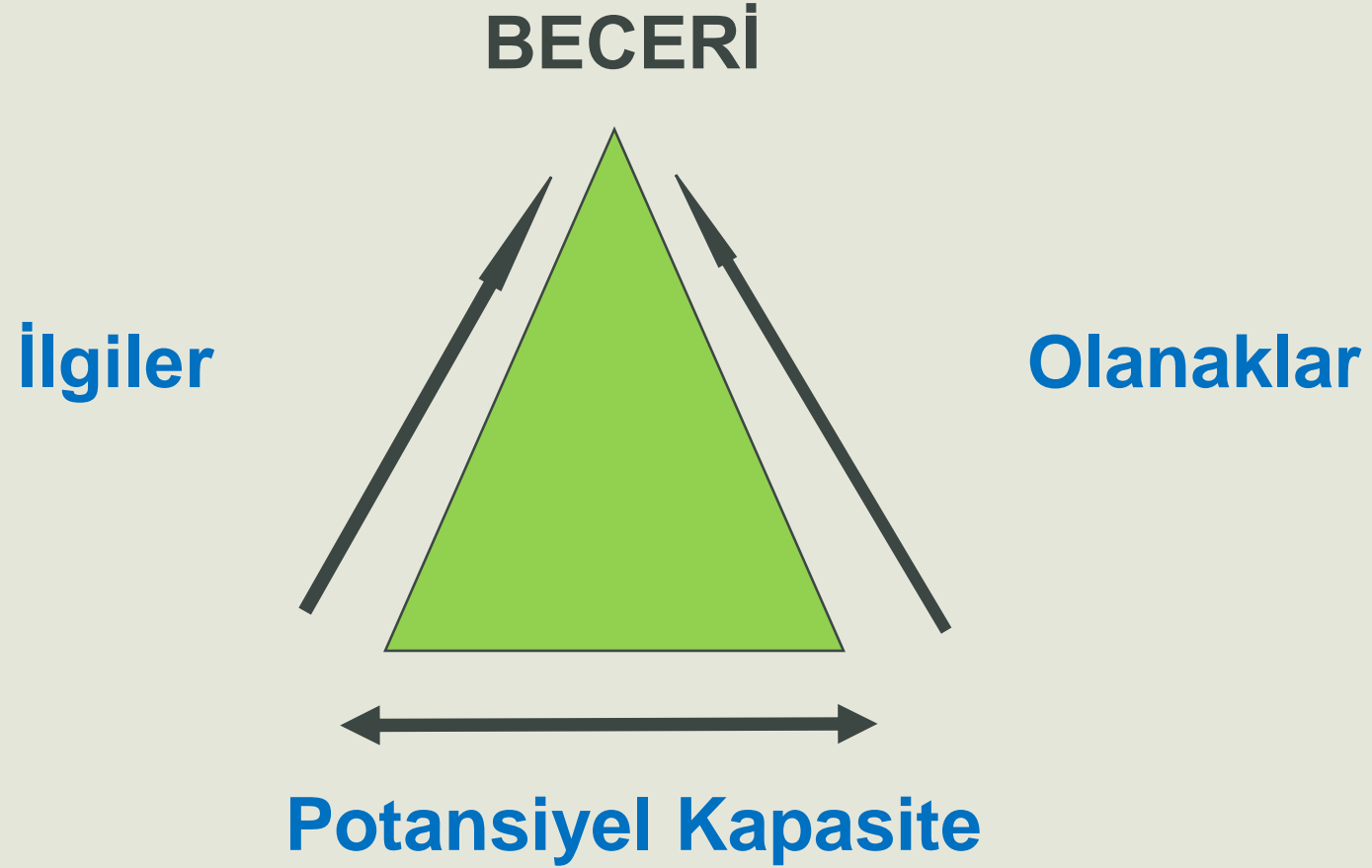
- **Yeteneğin Kaynağı:**
 - Genetik
 - Çevresel faktörler
- **Yeteneğin Özellikleri:**
 - Yetenek zamanla geliştirilebilir.
 - Yetenek görece durağanlık gösterir (Pişkin, 2011).

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

Beceri

- *Beceri*, bireyin bilişsel, psiko-motor ya da fiziksel işlev görmesi olarak tanımlanan alanlarda şu andaki performans düzeyidir.
- Beceri, bireyin ondan istenen işi yapabilecek düzeyde olması anlamına gelir (Pişkin, 2011).

BECERİ =
Potansiyel + İlgi + Olanaklar

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

Yetenek – Beceri Farkı

- **Yetenek** kavramında doğuştan getirilen kalıtsal özelliklerin,
- **Beceri** kavramında ise çevresel koşulların payının daha fazla olduğu söylenebilir
- Bir başka ifade ile beceri; potansiyel, ilgi ve koşulların etkileşimi sonucunda gelinen noktayı gösterir (Pişkin, 2011).

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

Yetenek Alanları (Rotunda, 2006)

- A. Zihinsel Yetenekler
- B. Psikomotor yetenekler
- C. Duyusal veya Algısal
- D. Fiziksel yetenekler

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

1. Zihinsel Yetenekler

- Zihinsel yetenekler daha çok düşünme, muhakeme, okuma, yazma, matematiksel usavurum gibi zihinsel kapasite ile ilgili olan yeteneklerdir.

2. Psikomotor Yetenekler

- Psikomotor yetenekler, kaslar ve bedenle yapılan aktivitelerde kendini gösterir. Bu yetenek bedensel etkinliklerde ortaya konan:
 - Reaksiyon zamanı,
 - Reaksiyon hızı,
 - Duyarlılık,
 - Bedensel koordinasyon ve
 - Bedensel faaliyetlerde kendini gösterir

Kariyer Gelişimi Sürecini Etkileyen Faktörler

3. Duyusal veya Algısal Yetenekler

- Duyusal veya algısal yetenekler bir uyarıcıyı algılama ya da fark etmeyi sağlayan görsel, işitsel kapasite ile ilgilidir.

4. Fiziksel Yetenekler

- Fiziksel yetenekler ise kas gücü, kardiyovasküler dayanıklılık ve bedensel olarak yapılabilen hareket kalitesi ile ilişkilidir.

Kaynakça

- Herr, E.L. ve Crammer, S.H. (1996). *Career guidance and counseling through the lifespan* (5th Ed). New York: Harper Collins Publishers.
- Kuzgun, Y. (2008), *Meslek Danışmanlığı: Kuramlar Uygulamalar*. Ankara: Nobel.
- Rotunda, M. (2006). *Abilities.içinde: J. Greenhaus ve G. Callanan (Ed.).Encyclopedia of career development. (s.1-5)*. Sage.
- Pişkin, M.(2011). *Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı kuramdan uygulamaya*. (Yeşilyaprak, B. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Yeşilyaprak, B. (2011). *Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem.